



**USAID**  
DIN PARTEA POPORULUI  
AMERICAN

# NOILE CONDIȚII DE SUBVENȚIONARE A ASOCIAȚIILOR UTILIZATORILOR DE APĂ PENTRU IRIGAȚII

---

Analiză efectuată de  
specialiștii Proiectului  
Competitivitate și Reziliență  
Rurală în Moldova, finanțat  
de USAID

*Elaborarea acestui Material a fost posibilă datorită suportului generos din partea poporului american prin intermediul Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Conținutul acestei publicații ține de responsabilitatea autorilor și nu reflectă în mod necesar viziunea USAID sau a Guvernului Statelor Unite.*

# CONȚINUT

---

- Agricultura cu valoare adăugată în condițiile generate de schimbările climatice este condiționată de utilizarea eficientă a irigațiilor.
- Secțiunea a 3-a Investiții în sisteme și echipamente pentru irigare
- Secțiunea a 4-a Investiții în bazine de acumulare a apei pentru irigare
- Secțiunea a 2-a Stimularea accesării creditelor investiționale sau pentru achiziționarea mijloacelor circulante
- Secțiunea a 4-a Stimularea utilizării sistemelor de irigare



**USAID**  
DIN PARTEA POPORULUI  
AMERICAN

# AGRICULTURA CU VALOARE ADĂUGATĂ ÎN CONDIȚIILE GENERATE DE SCHIMBĂRILE CLIMATICE ESTE CONDIȚIONATĂ DE UTILIZAREA EFICIENTĂ A IRIGĂRII.

În acest context, sprijinul statului acordat fermierilor și sectorului asociativ de irigare, inclusiv prin subvenționare, rămâne a fi un factor determinant în stimularea extinderii suprafețelor irigate și practicării unei agriculturi reziliente.

În context, Guvernul, la propunerea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, a aprobat recent reglementări noi de subvenționare în agricultură, inclusiv în sectorul de irigare, care pun în aplicare prevederile noii Legi nr. 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural.

Astfel, măsurile de sprijin destinate fermierilor și asociațiilor utilizatorilor de apă pentru irigații (AUA) în domeniul irigațiilor și sistemelor aferente se regăsesc în două acte normative aprobate de Guvern și anume:

1) Regulamentul privind măsurile și condițiile specifice de eligibilitate pentru subvenționarea investițiilor din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 491/2023 (Monitorul Oficial al RM, 2023, nr. 314-317, art. 705);

2) Regulamentul privind măsurile de subvenționare complementară și condițiile specifice de eligibilitate pentru subvenționarea complementară din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 464/2023 (Monitorul Oficial al RM, 2023, nr. 246-248, art. 601).

În esență, noile prevederi se referă la cele două direcții anterioare de sprijin în domeniul irigațiilor, precum:

- stimularea investițiilor pentru procurarea echipamentului de irigare;
- stimularea producătorilor agricoli pentru compensarea cheltuielilor la irigare.

În același rând, sprijinirea investițiilor în bazine de acumulare a apei pentru irigare a devenit o măsură separată, care deja prevede și construcții auxiliare. De asemenea, în premieră, statul va subvenționa instalații pentru producerea energiei din surse regenerabile, ca parte componentă a sistemelor de irigare, destinate optimizării costurilor suportate de fermieri în procesul de irigare. Totodată, AUAİ au devenit eligibile în cadrul unei noi măsuri de sprijin ce vizează stimularea accesării creditelor investiționale sau creditelor pentru achiziționarea mijloacelor circulante, obținute de la bănci sau organizații de creditare nebancaară înregistrate pe teritoriul Republicii Moldova.

Așadar, primul Regulament privind măsurile și condițiile specifice de eligibilitate pentru subvenționarea investițiilor din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural conține două măsuri de sprijin:

- **Secțiunea a 3-a „Investiții în sisteme și echipamente pentru irigare” și**
- **Secțiunea a 4-a „Investiții în bazine de acumulare a apei pentru irigare”.**

În ambele cazuri subiecți ai subvenției sunt fermierul sau AUAİ, iar plafonul total, cumulativ, al sprijinului acordat unui beneficiar nu va depăși valoare a 15,0 mil. lei anual.

Cele două măsuri sunt similare celei din submăsura 2.2 „Stimularea investițiilor pentru procurarea echipamentului de irigare”, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 455/2017, dar au fost modernizate și conțin un șir de aspecte specifice noi.

# SECȚIUNEA A 3-A

## INVESTIȚII ÎN SISTEME ȘI ECHIPAMENTE PENTRU IRIGARE

În cadrul măsurii „Investiții în sisteme și echipamente pentru irigare” domeniul de intervenție este stimularea extinderii suprafețelor terenurilor irigate întru asigurarea rezilienței climatice prin subvenționarea sistemelor sau echipamentelor de irigare noi, inclusiv în:

- sisteme de irigare staționare sau mobile (prin aspersiune, picurare, microaspersiune);
- stații de pompare, utilaj și echipament din cadrul stației de pompare, de filtrare și/sau de fertigare;
- echipamentul care formează rețelele de aducție și/sau de distribuție;
- sistemul de tratare a apei pentru irigare prin diferite metode;
- instalații pentru producerea energiei din surse regenerabile, ca parte componentă a proiectului.

Plafonul mărimii subvenției pe această măsură va constitui **75%** din valoarea proiectului investițional eligibil, dar nu mai mult de **7,0 mil. lei** pentru proiectele investiționale implementate de către AUA. Pentru fermieri acesta va constitui **50%** din valoarea proiectului investițional eligibil, dar nu mai mult de **3,0 mil. lei** per fermier. De menționat că, comparativ cu reglementările anterioare, plafonul este unificat doar după criteriul beneficiarului, indiferent de obiectul investiției.

După cum s-a menționat anterior, în cadrul acestei măsuri, asociațiile și fermierii vor putea pentru prima dată beneficia și de subvenții pentru instalații de producere a energiei din surse regenerabile, ca parte componentă a proiectelor de investiții în sisteme și echipamente pentru irigare.

De asemenea, trebuie de atras atenția că Regulamentul impune 5 cerințe specifice pentru obținerea subvenției, care sunt reflectate la pct. 22 din Regulamentul nou, care trebuie îndeplinite de beneficiari până la lansarea proiectului. Spre exemplu, AUA este important să dețină permisiunea scrisă a autorității administrației publice care gestionează în numele statului/unității administrativ-teritoriale sistemul de irigații și/sau desecare pentru lansarea și implementarea proiectului investițional. De altfel, lista de acte confirmative incluse în dosarul de subvenționare a fost extinsă și precizată (a se vedea pct. 24 din Regulament).

# SECȚIUNEA A 4-A

## INVESTIȚII ÎN BAZINE DE ACUMULARE A APEI PENTRU IRIGARE

Cât privește Secțiunea a 4-a „Investiții în bazine de acumulare a apei pentru irigare”, această măsură se referă strict la bazine de acumulare a apei pentru irigare și, mai nou, construcțiile auxiliare acestora. Prin investiții Regulamentul subînțelege lucrările de construcție sau reabilitare a bazinelor de acumulare a apei, inclusiv din ape pluviale pentru irigare, precum și construcțiile hidrotehnice aferente acestora, precum diguri de protecție contra inundațiilor și sisteme de scurgere. De asemenea, ca și până în prezent, statul va subvenționa investițiile în materialul de acoperire geomembrană și geotextil.

Plafonul subvenției pentru AUA1 a crescut de **la 1,0 la 2,5 mln. lei**, iar mărimea subvenției este de 75% din valoarea proiectului investițional eligibil. În cazul fermierilor, această proporție va constitui doar 50% din valoarea investiției.

Ca și în cazul măsurii anterioare, reprezentanții AUA1 și fermierii trebuie până la lansarea proiectului să îndeplinească cerințe specifice, reflectate la pct. 28 din Regulamentul, și să atragă atenția la lista extinsă și precizată de actele confirmative ce trebuie incluse în dosarul de subvenționare (a se vedea pct. 31 din Regulament).

Importat este că, costurile suportate de către solicitant la elaborarea proiectului investițional, legate de onorariile arhitecților și inginerilor, proiectanților, studii de fezabilitate, proiectare, material de vizibilitate, sunt eligibile, dar nu mai mult de 10% din costul total al proiectului investițional eligibil. Pentru investiția efectuată în utilaje sau echipamente fabricate în Republica Moldova, subvenția se majorează cu 20% din valoarea subvenției autorizate.

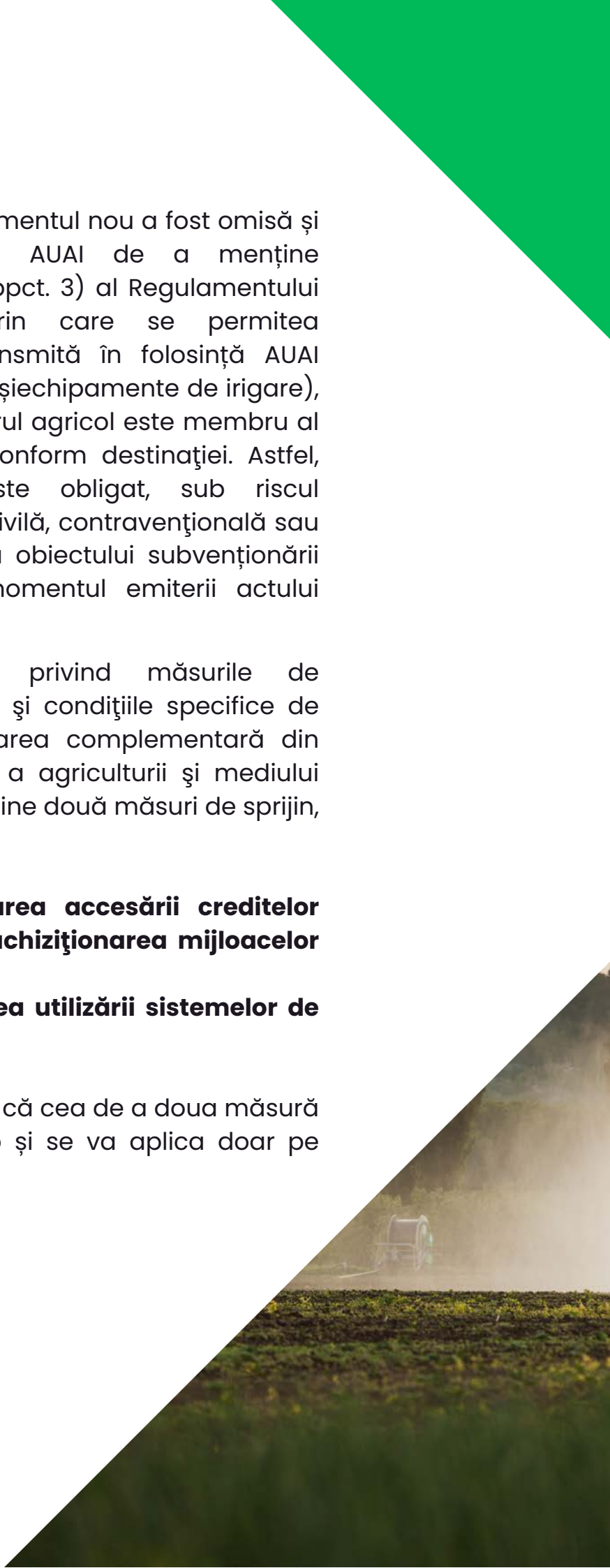
La determinarea termenului de depunere a dosarului de subvenționare, beneficiarii trebuie să ia în considerare că obiectul subvenționării este dat în exploatare sau pus în funcțiune în anul precedent celui de depunere a cererii de subvenționare sau în anul depunerii cererii de subvenționare, după caz, cu excepția echipamentelor sau obiectelor achiziționate în rate, a căror dare în exploatare sau punere în funcțiune se consideră din momentul primei facturări.

Totodată, spre regret, în Regulamentul nou a fost omisă și nu s-a regăsit propunerea AUAİ de a menține reglementările de la pct. 11, subpct. 3) al Regulamentului abrogat (HG 455/2017), prin care se permitea producătorului agricol să transmită în folosință AUAİ obiectul subvenționat (sisteme și echipamente de irigare), pe perioada în care producătorul agricol este membru al acesteia, pentru a fi utilizat conform destinației. Astfel, actualmente, beneficiarul este obligat, sub riscul sancțiunii prevăzute de legea civilă, contravențională sau penală, să asigure menținerea obiectului subvenționării pe perioada a 5 ani din momentul emiterii actului administrativ de subvenționare.

Cât privește Regulamentul privind măsurile de subvenționare complementară și condițiile specifice de eligibilitate pentru subvenționarea complementară din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, acesta de asemenea conține două măsuri de sprijin, care se regăsesc la:

- **Secțiunea a 2-a „Stimularea accesării creditelor investiționale sau pentru achiziționarea mijloacelor circulante” și**
- **Secțiunea a 4-a „Stimularea utilizării sistemelor de irigare”.**

Aici, trebuie să atragem atenția că cea de a doua măsură de sprijin este limitată în timp și se va aplica doar pe perioada anilor 2023-2025.



# SECȚIUNEA A 2-A

## STIMULAREA ACCESĂRII CREDITELOR INVESTIȚIONALE SAU PENTRU ACHIZIȚIONAREA MIJLOACELOR CIRCULANTE

După cum s-a menționat mai sus, domeniul de intervenție al acestei măsuri ține de sprijinirea accesării creditelor investiționale sau creditelor pentru achiziționarea mijloacelor circulante utilizate în cadrul sistemelor de irigare gestionate de AUAİ, obținute de la bănci sau organizații de creditare nebancaară înregistrate pe teritoriul Republicii Moldova.

Plafonul anual al subvenției pentru AUAİ este de 700 mii lei, iar ținând cont de prevederile pct. 10 din și specificul activității, asociațiile pot folosi un credit investițional obținut pentru plata următoarelor sau lucrări:

- 1) bunuri: sisteme de irigare, utilaj tehnologic, materiale de construcție pentru dezvoltarea infrastructurii, sau
- 2) lucrări: utilarea sau renovarea infrastructurii sistemului de irigare.

În același timp, un credit obținut pentru achiziționarea mijloacelor circulante poate fi folosit de AUAİ doar pentru plata combustibilului sau lubrifianților.

Mărimea subvenției în cadrulu acestuia măsuri se calculează conform formulei prezentate în pct. 13 din Regulament și nu va fi mai mare decât dobânda achitată de AUAİ în cadrul contractul de credit/împrumut/leasing încheiat.

Totodată, trebuie să atragem atenția reprezentanților AUAİ la faptul că, creditele overdraft și revolving nu sunt eligibile, indiferent de sursa lor. De asemenea, pentru creditele obținute în leasing de la bănci sau de la organizațiile de creditare nebancaară, începând cu anul trei precedent celui de depunere a cererii de subvenționare, cererea de subvenționare se depune după achitarea ultimei rate de leasing și trecerea bunului în proprietatea asociației.





**USAID**  
DIN PARTEA POPORULUI  
AMERICAN

# SECȚIUNEA A 4-A

## STIMULAREA UTILIZĂRII SISTEMELOR DE IRIGARE

În general, esența măsurii de sprijin „Stimularea utilizării sistemelor de irigare” rămâne aceeași – acoperirea parțială a cheltuielilor suportate de beneficiari la pomparea/repomparea apei pentru irigare, însă un șir de condiții au suferit modificări semnificative.

În primul rând, proporția subvenției pentru AUAİ a fost unificată și constituie 65% din cheltuielile suportate pentru energie electrică la pomparea apei prin sisteme de irigare centralizate atât pentru treapta I, cât și pentru treapta II de pompare. Mărimea subvenției a fost plafonată și va constitui nu mai mult de 3,0 mil. lei per AUAİ. În același timp, fermierii vor beneficia de subvenție în mărime de 50% din costurile suportate, dar nu mai mult de 750 mii lei per solicitant.

În al doilea rând, a fost anulată limita sezonului de irigare, iar depunerea dosarului se face la apelul Agenției de Intervenții și Plăți pentru Agricultură (AIPA). Regulamentul introduce un ciclu anual de eligibilitate a costurilor suportate începând cu 1 octombrie al anului precedent celui de depunere a cererii de subvenționare și în anul depunerii cererii de subvenționare, ceea ce sugerează că dosarele pot fi depuse după data de 1 octombrie a anului curent, pentru ciclul anual anterior. Totodată, spre exemplu, irigațiile efectuate în anul 2023, după data de 1 octombrie, vor fi obiectul următoarei cereri de subvenționare depuse în anul 2024.

În al treilea rând, la dosarul de subvenționare, AUAİ vor anexa copia actului de pompare a apei centralizator per utilizator, conform modelului aprobat prin ordinul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

Totodată, a rămas în vigoare condiția specifică de a demonstra, prin forma de raportare 29-agr, obținerea de către fermier a sporirii randamentului producerii pe terenurile irigate, cu excepția plantațiilor multianuale tinere, culturilor agricole destinate producerii de semințe în vederea însămânțării, a rămas și a fost transpusă în reglementarea. Doar în cazul pepinierelor viticole și pomicole irigate deținute de membrii AUAİ, pe lângă randament de 50% de prindere, materialul săditor trebuie să fie de categoria biologică „Certificat”.

**Cu referire la secțiunea a 4-a, lista actelor ce trebuie depuse la AIPA de către fermieri sau AUI a fost revăzută și completată.**

Mai nou este că AUI vor anexa la dosar copia autorizației de mediu pentru folosința specială a apei, darea de seamă pe taxe pentru resurse naturale (forma TRN21, vizată de serviciul fiscal de stat), copia de pe documentele primare ce confirmă comercializarea producției sau extrase din registrele de depozitare a producției obținute, cu excepția plantațiilor multianuale tinere și culturilor agricole destinate producerii de semințe în vederea însămânțării, precum și, după caz, copia certificatului de înregistrare ca producător de semințe, eliberat de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

Pentru a înțelege mai bine modificările operate în cadrul normativ, vedeți Tabelul comparativ al prevederilor anterioare și cu cele actuale, precum și recomandări la care trebuie să atragă atenția conducerea AUI în procesul de pregătire și depunere a dosarelor pentru obținerea sprijinului destinat stimulării extinderii suprafețelor terenurilor irigate și asigurării rezilienței climatice.

